

Gazeta este de 2 ori: Mercuria si Dumineca, F6ia, candu concedu ajutoriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu seu 3 galbini mon. sunatoria.

Anuiu XXXII.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 91.

Brasiovu 8 Decembre 26 Novembre

1869.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.

Transilvania.

Telegrame.

Pest'a 7 Decembre 4 ore 40 minute, sositu 7 ore 25 minute.

„Camer'a deputatiloru a decisu eri cu 188 in contra la 128 voturi estradarea lui Al. Romanu (!!!??).“

Pest'a 7 Decembre. „Comisiunea finantaria a asediatu in bugetu si postulu pentru conservarea drumului Brasiovu-Seghisi6r'a.“ Incordarile organeloru sase si reclamarile loru neincetate araru remanu fara rezultat. — Nici copilulu nu capeta tietta pana nu face gura! — —

In caus'a tofaleniloru primimu ac6sta adresa spre publicare:

Onoratu comitetu!

In aclusu ve trimitu sum'a de 20 fl. v. a. c6 oferte adunate pentru ajutorarea nefericitoru — canduva? — locuitori din Tofaleu, si anumitu dela:

Comun'a beseric6sca gr. un. romana a Desiului 2 fl., dd. Georgiu L6szlo presied. tribun. urb. 1 fl., Andreiu Francu asesoru sedriei comit. 1 fl., Ioane Titie ases. sedr. comit. 1 fl., Alesiulu Hosszu vice-notariu 1 fl., Gabrielu Fetti archivariu 1 fl., Simeonu Corpodeanu vice-notariu pol. 1 fl., Petru Muresianu cancelistu 1 fl., Constantinu Moldovanu 50 cr., Teodoru Brehariu vice-comite comit. 1 fl., Demetriu Florianu cancelistu 50 cr., Georg. Popu asistentu la perceptoratu 1 fl., Ioane Tohati advocatu 3 fl., Iosifu Lem6ny adv. cand. 50 cr., Iosifu Gavassy adv. cand. 1 fl., Ioane Colcieru protopopu 1 fl., Mihaile Bohatielu insp. scol. 1 fl., Gabriele Manu jude supr. in pens. 1 fl. 50 cr. Sum'a 20 fl. a. a., adica d6uedieci fl. v. a.

Desiu 14 Novembre 1869.

Gabriele Manu m/p.,
jude supr. in pens.

Brasiovu 6 Decembre.

In momentele indignatiunei pentru tractarea si intempnarea cea respingatoria a deputatiloru romani in diet'a din Pest'a, de cate ori se arborescu a apar6 cauzele nationale, ne mangaie f6rte multu, ca deputatii romani: Babesiu, Borlea, Buteanu, Cucu, Lazaru, Ionescu, Hodosiu, Alecs. Mocioni, Eugeniu Mocioni, Georg. Mocioni, Sig. Popoviciu, Alecs. Romanu si Mileticiu, credentiosi principiului, perfecte egale indreptatiri nationale politice, spre on6rea si salvarea causei nationale, tienendu de adeverulu practic: „Guta cavat lapidem non vi sed saepe cadendo“, dau din candu in candu cele mai stralucite dovedi, ca in Ungari'a se afla si o partita nationale, c6 una stanca neclintita de vijeliele tempestatiloru parlamentari, care mai curundu seu mai tardiu, dar' totu va trebui se 6sa victori6sa cu sant'a ac6sta cauza. A crede ac6sta ne indreptatiesce solidari'a tienuta a acestoru totu atatia Grachi si Fabricii neperterti intru apararea intereseloru nazionali. Ni se redica anim'a, ni se inaltia fruntea, ni se marescu sperantiele de bine, candu damu preste n6ue si 6r' n6ue dovedi despre confortarea si stringerea legaturiloru acestei solidaritati intre lup-

tatorii fruntasu ai natiunei. Nu ve indoiti turma mica, ca milionele de animi si de pepturi, in cate bate sangele celu nobile de romanu, ve stau la spate, ve aplaud6za, candu ve respingu antagonii, si ve stau gata a dovedi cu fapta, ca esprimeti numai simtiemintele loru, candu le aparati caus'a inaintea celoru, cari portandu speciosulu nume de parinti ai patriei, in adeveru apara din principiu mai numai interesele natiunei si ale aristocratiei maghiare. Recunoscinti'a natiunei, care, pana candu va viia, ve va legana in cea mai dulce memoria pentru totu viitorulu, urm6za si va urm6, c6 umbr'a dupa corpu, dupa toti pasii ce i faceti pentru reprezentarea dorintieloru si a credintiei ei politice, care se reflecta in t6te spresiunile, in t6ta lupt'a, ce o portati c6 fratii Scipioni, prindiendu nou curagiu din respingerile luptelor, si imbraciosianduve in solidaritate la alte lupte n6ue. Gloria si adorare v6ia!!! —

6ca pentruce nu poturamu reman6 muti, candu gur'a trebuie se vorb6sca din abundanti'a animei: DD. deputati insirati mai susu tienura, dupa „Albin'a“, in 30 Octobre una conferintia a clubului nationale la d. Georgiu Mocioni, desbatendu asupra pusetiunei ce voru a lu6 deput. nazionali, a) facia cu caus'a tofaleniloru si facia cu responsurile ministriloru date la interpelatiunea d. Romanu; b) facia cu caus'a d. A. Romanu, pentru care pres. trib. de presa cer6 concesiune la ecsecutarea sententiei. Toti se unira de a pas6 in solidaritate! — Fia, c6 armoni'a si activitatea, cu care premergu luptatorii nazionali, se desarmeze de orice indiferentismu, de orice neintielegeri pe t6te sufletele romane, ca-ce dovedirea in fapta, ca corpulu nationale are un'a si aceea si dorintia si nisuintia, cum a doveditu si pana acum, e fara indoi6la cea mai secura desarmare a veru-carui dusmanu politicu, fia acesta catu de rafinatu. Numai nici o di fara linia, ca progresulu insocitu de lupt'a pentru drepturi politice nationale ne va desdauna de t6te injuriile timpului. —

— Se trecemu la revist'a unor diurnale.

„Reform'a“ lui „Schuselka“ in Nr. 48 ne mai face unu servitiu catu se p6te de nationale. Intr'unu art. intitulatu „Ministrulu Rajner si Tofalenii“; critica si c6rta cu unu resonu neinfrangibilu indiferentismulu regimului facia cu caus'a tofaleniloru. Se sc6temu din elu numai vreo cateva pasage, pentruc6 se scimu, ca si caus'a ac6sta nationale e reprezentata in diurnalistic'a, ce cutriera si urbile marei Germanie, cum e „Reform'a“.

„D. Rajner, dice „Reform'a“, nu numai ca n'a vorbitu obiectivu si linistitu, ci cu totulu maghiarice subiectivu, pentruca cuventarea, care culmineza in vorbele accentuate: „Date interesante“ „politia“ „unu individu anumitu“ „regimu strainu“, „cercetare“ „scormonituri“ se fia 6re ea adeveratulu modu de espunere alu unui ministru, carui trebuie se i diaca la anima inainte de t6te binele si nevoiele fiiloru tieiei?“ Apoi in privinti'a infricosiatului secretu de statu, si cumca prin cei 200 napoleoniori s'au facutu tofalenii cerbicosi, dice cu totu resonulu:

„Noi inse intrebamu, ce felu de bani au casunatu opunerea tofaleniloru pana in 1 Novembre? Se scia, si ac6sta nici d. Rajner nu on6ga, ca sermanii inca in 2 Octobre erau fara coperisui, dati prada f6mei si frigului. Ministeriulu afl6 numai din telegram'a lui „M. P.“, despre trist'a loru s6rte

si ce a facutu ministeriulu in 29 de dile? S'au inschimbatu unele depesie cu judele regiu dela Muresiu-Osiorheiu si in fine, dupa o luna, se ordin6 acum incuisitiune in contra tofaleniloru, ce se tanguie de miseria!“ — Refrange suspitiunea cu adeverulu fapticu, ca Dr. Ratiu a impartitu banii in ospetari'a „Klein Samu“ in fiinti'a de facia a comitetului, in care se afla si unu preotu maghiaru scl. In fine intr6ba pe br. Apor, ca de ce nu doresce singuru in interesulu tieiei si alu seu, c6 se se asume procesulu tofaleniloru? Si ministeriulu ar' fi obligatu a-si indrept6 er6rea, induplecandu pe Apor la ac6sta. Inse ori cum voru pitul6 lucrulu maghiarii, fapt'a e fapta, ca prin simpl'a luare in cunoascinti'a a vrutu pe aci incolo a delatur6, numai, casulu acestu neplacutu. Art. inchiasia: „Poporulu in regatulu Ungariei preste totu mai e tare apasatu prin domnii feudali. Asta se o puna ministru catu de afundu la anima. Nu agitatiunea din diosu in susu, ci agitatiunea din susu in diosu periclit6za imperiulu St. Stefanu.“

„Magyar Ujs6g“ publica urmatoriulu telegramu dela comitetulu pentru tofaleni cu datu din 1 Dec.:

„Afirmatiunea dlui ministru de interne relativa la impartirea de bani in 1 Novembre intre Tofaleni este neesacta, ca-ci sum'a cestiunata f6 impartita inaintea n6stra si prin concursulu nostru prin Dr. Ratiu, cu carea ocaziune Dr. Ratiu spuse tofaleniloru, ca napoleoniori au venitu dela mai multi contribuenti particulari din Romani'a si nu dela guvernulu. Au mai venitu ajutoria din Pest'a si din alte locuri, prin urmare dlu ministru f6 informatu reu de politia; ne rogamu, c6 ac6sta rectificare se se publice in favorulu dreptatii. Iosifu Filepu, Ladislau Hosszu, Nicolau Cordea, Arone Kov6ts, Demetriu Fogarasi sen., membri ai comitetului.“

Fi va si ac6sta voce indreptata numai la urechea surdului?

„Ellen6r“ diurnalu opositionale din Pest'a, vorbindu despre frecarile nationale in Transilvani'a, intr'unu art. lungu, mustra pe maghiari, ca suntu lasi si d6ca nu se voru impulp6, romanii, cari inainte de 48 au fostu paria, fara de nici unu dreptu politicu si abandonati, ii voru lu6 pe dinainte. Totu odata trage luarea aminte a maghiariloru transilvani, ca acum s'au schimbatu timpii. Romanii incepu a se simti c6 poporu si urgisirea cea nejustificata de rasa si exclusivitatea maghiariloru ii impingu si pe romani la asemenea nedreptati, cari apoi se mai nutrescu si prin ambitiosii loru agitatori egoistici. Intr'aceea romanii cu t6te, ca acum preponderanti'a e in manele maghiariloru, se afla totusi intr'o positiune mai favoritoria, pentruca suntu puterosi, energici si destepti, plini de sperantia pentru viitoriu, pre candu maghiarii au devenitu mici de anima, trandavi si din ce in ce totu mai scadu. Caus'a e inchipuirea si trandavi'a aristocratica a maghiariloru, cari nu vreau a-si imbun6 pusetiunea prin activitate cetatiansca. Afara de ac6sta se nu se uite, ca r6ua crescere a maghiariloru transilvani si insurat6rea loru intre pucine familie nu le premenesce sangele si ac6sta inaint6za caderea loru. Maghiarii privescu la romani c6 la dusmani(!), fiinduca vreau vi6tia politica si asia numai merge, fara c6 lucrulu se devina la o catastrofa. Inca puterea se afla in man'a maghiariloru si d6ca acestia priu prevenirea loru voru desarm6 ur'a de

rasa, deca voru inceta a face pe domnulu si deca nu voru face nici o incercare de a maghiarisá: asia va fi impaciuirea nu numai posibila, ci si secura, si diversele nationalitati ale tieriei potu locuf langa olalta in neutralitate paciuita cá in Elveti'a. Astfeliu de vorba n'amu cititu inca in diurnalu maghiaru, ea inse a buna séma, ca n'are sorgintea in tereituri, ci in consciinti'a de sene a romanului si in curagiulu, cu care se lupta a se inaltia in cultura. Cine se stiméza pe sene, e stimatu si de altii, ér' cei ce -si cauta domni, selavi voru remané. —

„K. K.“ iute se scóla cu o falca in ceru, cu una in pamentu, si combata pe „Ellenor“, cu tóte ca a scrisu mai multu spre impintenarea loru; dar' apoi iute afla medicina in contra urei si acitiarii? romanilor, dicundu: guvernulu respunsabilu se privésca cu ochi destepti la coteri'a acésta fanaticá, si la timpulu seu se sparga mreja fanaticismului cu man'a de feru a energiei sale. Ho! ho! „K. K.“, este tóta natiunea romana, in contra carei peccatiuesci, ea vrea drepturi perfectu egale; nu fanaticisaza. Déca nu credi, cércá si vei vedé. —

Din campulu resbelului

Scimu retragerea ostirilor imperatesci din strimtorile muntilor cu perderile anunciate; se vedemu acum despre pasii la negociatiuni de impaciuire cu morlacií séu romanii negri. Diurnalulu boemu „Politik“ reportéza, ca guvernulu a provocatu pe prefectulu districtului, cá se faca pasuri de impacare cu bochesii, care si tramise invitatiuni la antistii comunali, cá se vina la Castelnuovo pentru a pertracta. Insurgentii inse venira numai la beseric'a dela Topl'a in apropiarea cetatii, unde prefectulu venindu, incepú a le esplica legea de aparare. Insurgentii inse dicu, ca n'ar avé multe esceptiuni in contra legeri.

Asia dara v'ati resculatu in contra imperatului, dise prefectulu?

„Ferésca Ddieu! Vomu fi credintiosi imperatului pana la ultim'a picatura de sange; dar' ómenii lui au tractatu cu noi cá cu canii, cá si cum n'amu fi si noi ómeni, cari se alipescu de drepturile loru sante si strabune.“

„Acum inse, barbati si vulturi ai muntiloru, veti dá ómenii vostri pentru armt'a de aperare?”

„Ii vomu dá, deca toti voru servi imperatului, precum ei servimu si noi; dar' dorimu se ne usiureze servitiulu.“

„Vi se va usiurá. Nu veti fi siliti a parasí tier'a vóstra. Dar' trebuie se depuneti armele vóstre.“

„Inaintea cui?”

„Inaintea guvernului“, fú respunsulu.

„Juru pre Ddieu! acést'a n'o voi face!“ eschiama betranulu morlacu Mihaiu Stoicovicu. Ceialti repetira juramentulu caruntului erou.

„Asia dara nu vedi depune armele — continua Franz, capacitandui? Se sciti, ca noi avemu soldati destuli, si furce inca avemu!“

„Armele nóstre le veti poté luá atunci, candu vomu fi cadiutu, dar' viui nu vi le vomu dá — respunsera morlacií resoluti“. Si cu acést'a negociarea se terminá. — „Fed.“ dupa „Politik“.

Ministrulu Giskra si cu consocii lui facu ér' presiune, cá se se incépa de nou operatiunile in contra insurgentiloru si inca chiaru si cu calcarea Muntenegrului, pentruca e rusine pentru o putere cá Austri'a, cá se nu póta aduce la ordine o mana de ómeni. 22 de mii trupe ce se adunara in Dalmati'a si vreo 7—8 milióne spese si alte daune suntu o bagatela pentru ministru Giskra; dar' deca se va indusmaní si Muntenegru, apoi acui fii si sudóre se arunca in nimicire? Hei! cine se lupta pentru cruce si pentru patria prin munti nu prea lesne se prosterne la vói'a dictaturei unui domnisoru, mai vertosu, candu inversiunarea pentru tractarea cruda cu supusii cá cu canii, cum scrie „Politik“, a venit intre catarezi atatu de mare, in catu faceau spume la gura, cá se taia capetele oficiriloru si se

le traga si pelea de pe ele spre a-si póte in catuva resbuná. — Acum ér' se va tramite una comisiune pentru impacare. —

Cincu mare 29 Nov. 1869.

Ieremiadele din Cincu si scaunulu Ciucului mare, pre langa tóta bunavointi'a, nu voru se incete. —

Nici acuma nu suntemu in placuta positiune de a ocupá atentiunea on. publicu cu verunu reportu imbucuratoriu.

Despre administratiunea egalitateri de dreptu vis-à-vis cu noi romanii, cetisemu de curendu in Gazeta, incatu in acesta privintia amu fi siliti a face repetitiuni, deca amu mai relatá ceva.

Un'a intemplanse inse despre administratiunea egalei indreptatiri a romaniloru cu privintia la domni de natiunea sasésca nu o potemu trece cu tacerea, pentruca din acésta intemplanse se póte informá romanii, unde nu suntu amestecati cu sasii.

In scaunulu Ciucului mare se afla dóue comune, Boholtiu si Calboru, locuite pure numai de romani de ambele confesiuni.

Acésta comune cá apertienetória de fundulu regescu inca s'au organizatu de nou dupa statutulu provisoriu, si a alesu partici'a de reprezentantia la comunitatea scaunale in numeru de trei individi.

Noi credeamu, ca in aceste comune neamestecate voru merge lucrurile bine si se voru alege puri romani atatu in comitetulu saténu catu si scaunale, fiindu ele locuite pure de romani. — On. publicu cetitoriu **se insiela**, deca va crede asia ceva. Romanii nostrii neamestecati cu alte nationalitati au alesu primo loco, cá representante la adunarea séu comunitatea scaunale pre unu puru sasu! — Nu cumva se créda on. publicu, ca sasulu este cumva casatoritu cu vreo romana, care ar' fi avutu influentia asupra romaniloru.

Sasulu acést'a este mari'a sa dlu inspectoru cercuale Allvilu Capesius. — Acestu pré cinstitu domnu care totuodata a fostu si comisariu alegerei va representá in viitoriu cá inteligenté, — ca-ce cei doi consoci nu se potu numi inteligentii.

Va representa, dicu, interesele comunei pure romane, adica ale Calborului si comunitatea scaunale.

Liberalitate séu iperliberalitate romanésca! — Ne aducemu aminte aici, ca in capital'a Sibiiului ar' fi facutu romanii mai bine se aléga in loculu lui Imbercusiu, dimpreuna cu sasii mai bine, dupa calapodulu nostru, pre dlu loru, care totuodata, portá oficiulu de inspectoru, cá-ci acela de siguru e mai inteligenté si va representá mai bine interesele romaniloru din Sibiiu, cum ceru interesele sasesci! —

Cum audimu in scaunulu Mediasului inca nu s'au efeptuitu alegerile dupa noulu statutulu provisoriu. Credu, ca romanii alegatorii din acelu scaunu, decatu se aléga unu romanu, care nu i domnu mare, ar' face unu mare beneficiu (sasescu?) natiunei romane, deca voru imitá pe Calboreni. — Noi totusi amu fi doritu, cá deca Calboreni alegatorii au voitu cu de adinsulu a alege unu functionariu publicu cá representante la comunitatea scaunale, se fia alesu pre domnulu loru de unu sange, pre care unculu lu au cá oficiale in Cinculu mare, si care celu pucinu cá romanu inca i ar' fi representatu pe densii catu de bine; — dara cá dlu inspectoru fresce nu. —

Destulu, noi amu demonstratu ad oculos, cumca intrecemu pe sasi in iperliberalitatea nóstra. — Pofititi, urmatine si ne vomu mantui — (de totu binele?! r.).

Exempla trahunt. Cu acésta paremia inchiamu reportulu — cu adausu, ca éra vomu relatá catu de curundu despre unu obiectu tragico-comicu.

Unu romanu . . .*)

*) Nici o lupta catu de mare se nu ne in-tristeze, ca-ce va vení timpulu, si acesta nu e de parte, candu cei mai resoluti si mai constanti aparatori de drepturile si pretensiunile nationali politice, ce ne competu, voru fi priviti si tractati chiaru de catra antagoni, cá cele mai solide, mai active si mai pline de patriotismu caractere, fara de a caroru conlucrare viuitósa nu póte revení remnulu milenariu alu concordiei comune, pentruca ei tocma pentru asiadiarea baselor celoru secure ale concordiei se lupta, ér' edificulu estei — base, natur'a lucrului o dice acésta, nu póte durá indelungatu. Numai inainte! combatendu farisismulu mai vertosu in

Adresa de multumire

catra Ilustrulu D. Cav. ord. Papale S. Gregorie Iova Popovitiu, negutiatoriu in Lugosiu.

„Prea Onorate Domnule!

Candu inainte cu 56 ani, sórtea asia a dispusu, cá Domni'a Ta se te departezi din midiuloculu nostru, pentru a te asiediá intre fratii nostri din Banatu, si candu asiadara ai parasitu comun'a nóstra, si loculu nascerei Domniei Tale, unde ai vediutu prim'a lumina, si unde ai petrecutu dilele cele mai frumóse ale junetiei: atunci noi privieamu cu durere acésta instrainare a Dtale dela noi, intr'unu timpu, candu aveamu mare lipsa de barbati cá Dta, dar' pre candu continuámu noi a semti in tacere acésta departare a Dtale dela noi, pre atunci Dta din departare si strainatate ti ai adusu aminte de noi si mai alesu de sant'a beserica a nóstra, ca-ci informandute de lipsele nóstre cele multe de o parte, si considerandu greutatile locali despre alta parte, te ai vediutu indemnatu a vení intru ajutoriulu santei nóstre beserice greco-orientale, reinnoindu si infrumsetiandu cu midiulócele proprie, acele obiecte, pre cari le reclama trebuintiele si vechimea loru.

Deci, de si ne place a crede, ca acésta fapta crestínésca si marinimósa catra sant'a beserica in genere — este eflucusulu celui mai curatu simtiu de pietate, de si scimu, ca acésta fapta este severisita cu acea dorintia, cá se nu scie stang'a ce a facutu drépt'a Dtale, de si ne place a crede, ca fapt'a acésta catra sant'a nóstra beserica in specie provine de acolo, ca acésta este beseric'a loculu nascerei Domnieitale, acelei beserice, in care Dta ai primitu, pre langa care ai crescutu si ai invetiatu legea lui Ddieu, acelei beserice, langa care odihnescu osamintele si tierin'a fericitiloru Dtale parinti, frati si sorori, si in fine de si credemu, ca Ddieu, carele nu lasa nici o fapta buna ne respaltita, va renumera si acésta fapta piósa a Dtale: totusi simtiulu nostru de recunoscintia ne indatoréza ati esprima prin acésta si din partene, adenc'a nóstra multumita, pentru cele facute santei nóstre beserice si totu odata ati descoperi, ca precum n'ai uitatu, ca loculu acesta contine si adapostesce osamintele si tierin'a fericitiloru parinti ai Dtale, si ca elu, loculu acesta, este léganulu teneretiloru Dtale, totu asemenea se binevoiesci a nu uitá, ca aici mai ai inca cele mai multe legaturi de sange si de familia, ca aici ai inca pre cei mai vechi amici si cunoscuti, cari te iubescu simplu, dara cu atata mai sinceru, si in fine se binevoiesci a nu uitá cá totu acestu locu va adaposti multu mai bine, cá unu locu strainu si remasitiele Dtale. Éra intr'una cu acésta, datine voia a ve spune si asigura, ca infrumsetiarea besericeí din laintru, prin scaunele cele modeste, ne va revocá in memoria acelea timpuri bune, candu érai si Dta intre noi, infrumsetiarea si renoirea zidului besericeí din afara, cum si aceluia, care ridica védia besericeí nóstre, facia cu toti trecatorii pre acolo, ne va amintí, ca obstea nóstra, colo in departare, in anim'a Banatului, are unu fiu, carele nu -si uita de ea, nici dupa o despartire de 56 ani. Apoi campan'a cea frumósa oferita s. besericeí nóstre, acea campana, care este menita a desteptá si a provocá cu sune-tulu ei celu mangaios, pre crestinií nostri la servitiulu si rogatiunea lui Ddieu sér'a si diminéti'a, va spune si transpune posteritatiei, pana in cele mai departate timpuri numele marinimosului seu donatoriu.

Ér' in fine scól'a nóstra greco-orientala de aici, acelu institutu, care singuru póte dá besericeí si natiunei nóstre barbati devotati, va povesti tine-rimeí, si prin acésta posteritatiei, ca unulu dintre binefacatorii ei esti Dta, caruia noi pofindu dela Ddieu totu binele si tóte fericirea ne recomandamu compatrioti stimatori

Ioane Poppovicu, parochu.
Zacharia Popp, docente.
Lazaru Munteanu.
Georgie Popescu, docente.
Dimitrie Rucareanu.
Ioane Serbu,
representantii s. b.

Christianu in 16 Novembre 1869 (langa Brasiovu).

Nota. Binefacerile barbatiloru devotati bine-lui si fericirii natiunei romane, cari premergu cu ecsemplu de sacrificia, ajutorandu si cultur'a fiiloru ei, trebuie publicate tóte, cá se servésca de indemnu

cercuri oficiale, comisiuni, pretendendune drepturile, se nu incetamu a pasi

„La lupta pentru drepturi, la libertate susu,
Pe calea ce ne arata scriptur'a si Isusu!“ — R.

dui agentu diplomaticu alu Moldovei la curtea de Vien'a. In cursu de 5 ani ai petrecerei sale in acea capitala, elu avu norocirea a descoperi in mai multe politii a Galitiei, chrisóve ale Domniloru Moldovei, pe cari metropolitulu Doroftei in an. 1687, le-a fostu luatu cu sine in Poloni'a, unde se refugi in cursulu resbelului regelui polonu, Ioane Sobieski.

La asta ocazia Asaky a avutu norocire de a cumpará documente originale, care adevereau, ca calugarii **greci** ai monastirei Trei Ierarchi, si-au fostu apropiatu de un'a suta cincidi-ecii ani, veniturile unoru trei mosii, care princiulu Vasilie Lupu a fostu danuitu academei de elu fundata, in cuprinsulu acei monastiri de asemene de elu facuta. Asaky in a sa insusime de referendariu séu directoru alu scoléloru a deschisu unu procesu calugariloru greci, care durase pana in 27 Martiu 1846, incatu dupa acelu indelungatu periodu scoléle au reintratu in proprietatea acelor mosii: Tomasienii, Agiudenií si Rachitenii, situate in districtulu Romanu, a edificiiloru danuite de princiulu Vasilie Lupu, si care calugarii greci si-a fostu insusitu. Catra care mosii, prin ingrigirea si staruinti'a lui Asaky se adause si Balenii, care tus-patru mosii suntu unic'a proprietate a scoléloru publice.

Asaky in a sa insusime de referendariu séu directoru alu scoléloru a secuestratu o parte din casele monastirei, unde indata a deschisu scol'a primaria.

In cuprinsulu acestei monastiri s'a statornicitu si colegiulu, in care d. Gherge Saulescu, predá antai'a data gramatic'a si filologi'a romana de elu compusa. In curgere a aniloru 1829—1831, Asaky s'a ocupatu la Bucuresci si la Petersburg, cá secretariu alu comitetului ad hoc, de redacti'a constitutiei politice a Moldovei, cunoscuta sub nume de „Regulamentulu Organicu“, care a reintrodusu in tíera guvernulu representativu si care in mare parte a servitu de basa la facerea conventiei din 7 /19) Augustu 1858.

La 1831, elu fú numitu archivistu de statu si se ocupá cu culegerea documenteloru vechi, privítore la drepturile tíerei; la 1829, pe candu pres'a erá in fasia, gasinduse numai la metropolia unu teascu pentru carti besericesci, si pe candu locuitorii tíerei nu aveau altu midiolocu de a aflá ce se petrece in afara, dar' chiaru si in laintru, decatu vestile din gura in gura, elu a fostu cáréle celu antaiu a avutu inspirati'a si curagiulu dintre tota luá iniciativ'a si de a pune man'a pe standardulu preseí, fondandu acea antaiu fóié periodica intitulata: „Albi'a Romana, urmata de Patri'a“, care a continuatu 33 ani, si „Buletinulu Oficialu alu guvernului. La 1839 elu a instituat conservatorulu filarmonicu, a carui elevi au pututu cu succesu representá romanesce oper'a Norma. Intre multe alte piese teatrale, de elu prelucrate, care reprezentate pe teatrulu de societate si celu publicu, elu mai adause ale sale originale compuneru, precum: dramele nationale: Petru Rares, Elen'a Dragos si Turnulu Butului, comediile Pedagogulu si Tiganii la ocazia eliberarei loru de selavia etc., elu a datu la lumina din istori'a patriei, mai multe brosiuri ilustrate de tablóne litografice, si fói'a periodica „Icón'a Lumei“ insocita cu stampe, unu atlasu geograficu, unu tablou istoricu, lucrari, care au contribuitu la destep-tarea spiritului nationalu si la respandirea cunoscíntieloru folositorie, dintre care n'au lipsitu si acele pentru tragerea neamului Romanu, si prin fondarea unei antaiu fabrici de chartie pe a sa mica proprietate, antic'a Petrodav'a, a desteptatu industri'a nationala, inse si derimarea starei sale finantiare.

Pentru de a dá la straini o idea despre istori'a tíerei, elu a tradusu si a publicatu in limb'a francesa: Nuvelele istorice ale Romaniei, o culegere a posesiiloru sale, compuse dupre regulele Prosodieí, care le-a adoptatu la caracterulu limbei, si mai multe fragmente originale in limb'a italiana, francesa si germana. Imperatorii Rusiei, Austriei si alu Turciei l'au onoratu cu a loru ordine respective.

Elu este membru academei de Rom'a a societatié scandinave, alu arteloru frumóse de Austri'a, si alu societatié de agricultura romana.

Catra aceste se cuvine a adauge, ca pre langa cunosciinti'a limbei mume, Asaky cunoscea acea polóna, rusianu, latina, germana, italiana, francesa si cea englesa.

In momentul, candu erá se punemu diurnalulu sub presa, primimu urmatóri'a telegrama dela

Bucuresci, adresata catra Redactiune, pe care ne grabimu a o si publicá.

„La momentulu barbatului, care a respanditu lumin'a in tíera, numai lacrimi de recunosciinta se varsa. — Numelul Gheorghe Asaky respectu si iubire eterna. — Vedevei si fiiloru cerésca mangaiare!

Dimitrie Gusti, Ioane Heliadu, Costachi Esarcu, Gheorghe Sionu, Panainte Balsch, C. Cristodolu Cerchez, Iancu Antoniadu, Dimitrie Cozadini, Andr. V. Ionescu, Dimitrie Ghidionescu, Iancu Fetu, Ninitia Alecsandresco, Emili'a Guritia, V. A. Ureche, Iconomulu Gregorie Paparda, Stefanu Atanasiu, Gheorghe Caruso, I. Paladi, C. Popovici, C. Troteanu, Flechtenmacher, Dimitrie Frunza, Ferd. Lüdesdor, Ioane Franche, Dr. Barbu Constantinescu, Costica Boerescu, Anastasie Carpu, Ioane Cartu, Anghelachi Duca.“ — „Cur. de Iasi.“

Parisu 30 Nov. In corpulu legiutoriu d. Favre a propusu, in numele stangei, o interpelare in privinti'a prorogarei camerei, a intrevinerei prefectiloru in alegeri, a turburariloru dela Wouillers; d. Favre presenta si unu proiectu de lege care declara, ca atributiunile puterei constituante apartienú esclusivamente corpului legiutoriu. — D. Raspail propune punerea suptu acusare a ministrului de interne, pentru ca a facutu se se eesercite asasinaturi.

Varietati.

† **Leonu Popescu**, concipistu gubernialu si secretariu alu societatié pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu in Bucovin'a, a repausatu in 16/28 Novembre in Vien'a in etate de 34 ani. Imormentarea i fú in Vien'a 30 Novembre. Acésta trista insciintiare o face comitetu societatié. —

— (Amabilele Domnisióre.) Aureli'a Popu si Augustu Serbu, miscate de sentiulu generosu alu caritati, culesera oferte dela stimabilele dame romane din Bud'a-Pest'a, pentru usiurarea suferintieloru fratiloru si sororiloru nóstre din Tofaleu, victime ale nedreptatii unguresci. Fiti sigure, romane generóse, despre recunosciinti'a celoru nefericiti, ca-ce bine le ati facutu. Frumosulu ecsemplu ce l'ati datu nu va remané ignoratu din partea sororiloru dvóstre din provincia. —

— Unu coresp. alu diurnalului „M. U.“ dice: Fiindu de facia la tergurile ce se tienu de dóue septemane in S. Reginu, cu nespusa dorere vediu cum se menau si se vindeau cu dob'a vitele bietiloru ómeni de prin giuru. Incependu dela bou pana la oie séu purcelu, tóte se vindeau cu diumetate de pretiu pentru restantie contribuítiei, fara de nici una compatimire si sentiu uman. Asia s'a intemplat, dice coresp., si in Joi'a mai de a-própe, candu totu omulu petrunsu de ceva sentiu mai nobilu a trebuitu se se întórca cu ochii plini de lacrimi, vedindu una muiere seraca si veduva, cum -si plangea unu juncu de 2 ani ce se vendù numai cu 10 fl. v. a. O alta muiere cu manele redicate la ceriu, blastemá cá i s'au vendutu 2 junci mergundu pre trei ani unui jidanu, cu 50 fl. 10 cr. Corespondentele lui „M. U.“ ni arata aceste date seci, nesciundu póte, ca statulu austromaghiaru are lipsa de bani, in Orientu precum si in Dalmati'a. — „Fed.“

— (O femeia in functia publica.) „Curirulu de Iasi“ ne aduce urmatóri'a noutate fórte rara si importanta pentru romani: „Ni se comunica, ca in comun'a Hodur'a, judeciulu Iasi, plas'a Bahluiulu, postulu de notariu comunalu, ilu ocupa dn'a Elis'a Paleologu, obtienendu unu salariu de 100 lei pe luna. Se dice, ca acestu notariu implinesce tóte afacerile competinte conformu ordinaru prescriése. Éta dar' antai'a radia a diminetiei emancipatiei femeiloru in Romani'a. Noi aplaudamu acésta iniciativa nobila facuta in privirea progresulu! Gloria acelora ce cu curagiu strabatu calea, ce duce la fericirea ómeniloru. —

— (Comitetulu Reuniunei femeiloru romane in Iasi.) Sambat'a trecuta in 8 a curen-tei (dupa cum se anuciase deja prin „Curiru“) fiindu diu'a ficsata de statute pentru numirea noului comitetu la asociatiunea „Reuniunea femeiloru pentru ajutorulu la invetiatur'a copileloru orfane si serace“; inca dela órele 12 meridiane au inceputu a se aduná mai multe membre ale asociatiunei; s'au asteptatu inse pana la órele 2 postmeridiane spre a veni catu se póte mai multe mem-

bre, si atuncia (dupa ce s'au ascultatu reportulu fóstei casiere dn'a Mari'a Antoniadu asupra situatiunei fonduriloru) s'au procedatu — cu numerulu membriloru presente, conformu stipulatiunei esprese in art. 7 din statute — la alegerea noului comitetu pentru sesiunea 1869—1870.

Resultatulu scrutiniului au fostu urmatoriu: Presiedinta: Dn'a Elen'a Istrati in unanimitate. Vice-presiedinta: Dnele Corneli'a Emilianu si Elen'a Corjascu in unanimitate.

Casiera: Dn'a Aglae Tacu cu mai unanimitatea voturiloru.

Membre: Dnele Mari'a Ionescu si Victori'a Alecsandrescu Ureche in unanimitate; ér' dnele Smarand'a Branza, Sofi'a Costaforu, Cleopatr'a Petit, Emili'a Gherghel cu mare maioritate.

Secretare: Dnele Casandr'a Hazu si Veronic'a Micle, cu mare maioritate.

Ajutorii comitetului: Dnii Gheorghe Tacu, Gheorghe Alecsandrescu Ureche, Gheorghe Rosiu, Stefanu Emilianu si Teodoru Istrati cu mai unanimitatea voturiloru. —

— „TRANSILVANI'A“, fói'a asociatiunei etc. in Nr. 23 din 1 Dec. publica mai multe acte ale asociatiunei: Privire scurta preste fasele gimn. rom. de Seini; petitiunea societatié „Romani'a“; regulamentulu despre modulu intrebuintiarei bibliotecii asociatiunei; proiectu pentru infintiarea unei tipografie dimpreuna cu reportulu; din cronic'a lui Mihailu Cserei; Clio, documente pentru istori'a patriei incepute la Nr. 22 si cari suntu de fórte mare insemnatate pentru istoria, incatu ar' meritá a li se dá cea mai intiusa publicitate; bibliografia, catalogulu cartiloru esite din tipografi'a statului din Bucuresci si alte menunte. —

— „Amiculu poporului“, calidariulu pe an. 1879 de V. Romanu a esitu de sub tipariu si contine: Continuarea istoriei Ardélului; — Continuarea invetiaturiloru agronomice; — Magi'a si Magii (de Dr. Marienescu); — Bese-ric'a si scol'a romana din Lipov'a (cu ilustratiune); — Calindariulu preste totu si in deosebi la noi (de Dr. Marienescu); — Turnu-rosiu (cu ilustratiune); — Déca fumanu tutunu, se lu scimu si cultivá (de prof. Busitia); — Ce a patitu sanetatea pe pa-mentu; — Gáscce cretie (cu ilustratiune); — Populatiunea monarchiei austriace dupa nationalitati; — Dóue documente antice romane; — Ómenii grasi si slabi; — Poesii, varietati etc. cu mai multe alte ilustratiuni.

Pentru procurarea acestui calindariu doritorii voru binevoí a se adresá: „Catra tipografi'a S. Filtzsch (W. Krafft) in Sibiiu“.

Pretiuulu unui exemplariu 50 cr., tramisu francatu prin posta 56 cr.

La cumperari mai mari, pre langa respunde-rea baniloru indata, se da urmatoriulu scadiementu.
100 exemplarie cu 36 fl., adica scadiementu 300/0.
50 „ „ 10 fl. 50 cr. „ 250/0.
25 „ „ 10 fl. — cr. „ 200/0.
10 „ „ 4 fl. 50 cr. „ 100/0.

Nr. 7634/civ. 1869.

Edictu.

Din partea magistratului urbanu si districtualu alu Brasiovului se aduce prin acésta la cunosciinta publica, cumca d. Carolu Adam, prin decretulu inlceitei tabule judecatorecsi r. ung. din Muresiu-Osiorheiu cu datu 1 Septembre 1869 Nr. 8932—1869, care ni s'au infaciosiatu aici la judecatoria, -si a documentatu destoinicia de a portá advocatur'a, precum si depunerea juramentului de advozata, si -si a alesu Brasiovulu cá locu alu ofciului pentru eesercitarea advocaturéi.
Brasiovu 1 Decembre 1869.

Magistratul urbanu si districtualu cá tribunale.

1—3

In contra orce tuse invecchita, regusiala, infig-mare, dureri de peptu, dureri de gutu si tuse magarésca prin partile sale constitutive, care nu le mai cuprinde altu syrupu, midiolocu celu mai siguru e

Syrupulu albu de peptu de plante

de

Dr. med. Hoffmann.

Pentru Brasiovu tiene depositu in sticle á 2 fl. f. si 50 cr. d. I. B. Popoviciu, la „canele albu“. 12

CURSURILE

la bursa in 7 Dec. 1869 sta asia:

Galbini imperatesci — — 5 fl. 84 cr. v. a.
Augsburg — — — 121 „ 60 „ „